

Запорізький Комітет Сприяння Дніпрельстанові. В центрі—голова запорізького окрвиконкому тов. Онищенко, голова Комітету; ліворуч—тов. Кобилін

НА ДНІПРЕЛЬСТАНІ

На Дніпрельстані, в Кічкасі, йде підготовча робота до початку робіт. Закладани греблі відбудуться приблизно в червні—липні, коли буде найнижчий рівень води.

Сама ж контора Дніпрельстану являє собою тут цілу невеличку наукову установу.

Тут є підвідділи гідрометричний, геодезичний, геологічний агрономічний та підвідділ вивчення. На чолі кожного підвідділу стоїть висококваліфікований спеціаліст.

Гідрометричний відділ працює над вивченням „режиму води Дніпра“. Як недавно писав у „Вістях“ інженер Кобилін, що заступає проф. Александрова в Кічкасі, — „основою проєкту Дніпрельстану є вода як джерело тої колосальної енергії, що її має дати Дніпрельстан“. Гідрометричний підвідділ і вивчає воду, рівні її в різні частини року, для чого він має цілу низку своїх станцій і пунктів. Бо ж ясно, що без детального вивчення цього не можна спроектувати правильно ні самої греблі, ні станції і ні тих турбін, що даватимуть електрику.

З гідрометричним підвідділом близько зв'язано роботу підвідділу геологічного. Воно й зрозуміло чому. Геологічний підвідділ, поперше, мусить прощупати через свердловини ґрунт навколо майбутніх споруджень Дніпрельстану, щоб часом, коли гребля збудується і вода підніметься, не трапилось десь підземного прориву. Це було б справжньою катастрофою для Дніпрельстану.

великої індустрії. Ось чому надзвичайно важливими є відшукуванню нових покладів корисних копалин, от як то-що. Ця робота ще не закінчена, вона буде провадитися тязі кількох років. Можливо, що тут розвідка робота в багато несподіванок. Так, уже є натяки на те, що поблизу стану (15-20 кілометрів) по річці Конці є поклади заліза.

Яку велику роботу провів геологічний підвідділ хоча б те, що він зробив 5.000 свердловин, і в Кічкасі є гічний музей.

Геодезичний відділ працює над зніманням та складанням плану, що на нього впливатиме Дніпрельстан, та самого місця станції, що теж необхідне як для правильного проєктування так і для всіх робіт, зв'язаних з Дніпрельстаном. Не раз лось, що Дніпрельстан могутньо вплине і на сільське госп

Музей та геодезичний підвідділ Дніпрельстану в Кічкасі

смуги. Вивчення цієї проблеми клопочеться підвідділ агрономічний. Співачає ґрунти, що будуть зрошуватись. Цей же відділ працює над тим, які нові культури можна буде потім, коли Дніпрельстан збудувати, завести. Він же розробляє і проєкт електрифікації с.-г. всього району.

Робота, переведена цим підвідділом, величезна й важлива. При підбудові є лабораторія, що робить аналізи ґрунтів і загалом працює по питаннях і інших підвідділів.

Відділ вивчення працює над питанням переселення тих сел, що піднесення води будуть затоплені.

Зрозуміється, що роботу ще не можна вважати за скінчену. Вона дедалі більше поглиблюється в міру того, як деталізується і сам проєкт Дніпрельстану.

Особливо одне, що в Кічкасі йде інтенсивна напружена робота. Що тут, знову, пророблюється те, що потім ляже в основу всіх викладок і розрахунків по головному проєктові. Ось чому ця робота вимагає великої точності і великого знання, бо кожна помилка може відбитись на самому проєктові станції.

Про те, наскільки ця робота виконана гарно, може свідчити американська експертиза. Інженір Купер у своїй оцінці проєкту Дніпрельстану, був у Кічкасі, заявив:

— Коли б ми самі вибрали місце для станції, то кращого б не вистало. Всі розрахунки зроблено правильно, а робота спеціалістів, що працюють над проєктом і зв'язаними з ним питаннями, дорівнюється роботі кращих американських спеціалістів.

Цими днями Купер, виступаючи в Москві в Діловому клубі, знову порушує питання про Дніпрельстан та його значіння для народного господарства СРСР.

Дніпрельський Союз має на думку Купера багато чого запозичити від Америки. В Америці є багато видатних спеціалістів-практиків, і вони прийдуть працювати в СРСР.

Купер, однак, радить обережно ставитися до приїжджих спеціалістів з кожного, зважаючи на його практичний стаж і зроблені вже за 20 років роботи.

За точним обрахунком Купера енергія Дніпрельстану на 25% дешевша за теплоту найдешевшої американської енергії.

Насамперед прибуде величезного виробничого потенціалу працездатності працюючі Американи штати витратять тепер у 4 рази менше на товари ніж раніше. І це завдяки тому, що вони мають дешеву електричну енергію. Те значіння матиме Дніпрельстан.

Вже з того Дніпрельстан стане тим, чим, магістром, навколо його потягнуться нові промислові підприємства, як і раніше так і кон-

П. А.

Вгорі—знак найвищого рівня води на Дніпрі в Кічкасі (1843 рік), внизу—контора Дніпрельстану

ЯКА З МУК НАЙСТРАШНІША?

З книги Анрі Барбюса „Кати“

— Мої кайдани залишилися там але вони живуть.

І він вказав рукою на румунський кордон (решта четверо теж гнівно зирнули на те місце в мурах, куди він показував) та немов би знову побачив свої кайдани, живі на чийому іншому тілі. І допіру осіяне щастям від свідомості свободи його лице враз по-смутило. Цей чоловік, такий зважливий, що колись плюнув у морду тому поліцаєві, що вишкрібав йому нігті ножем, цей чоловік заплакав, як дитина.

Румунія була недалеко, і все це було недавно. Ми перебували в Туреччині; ці п'ятеро були румунські втікачі і їхали до СРСР.

Ніби прокинувшись від кошмарного сну, вони розповідали уривки зі страхіття, звідки їм пощастило втекти якимось чудом.

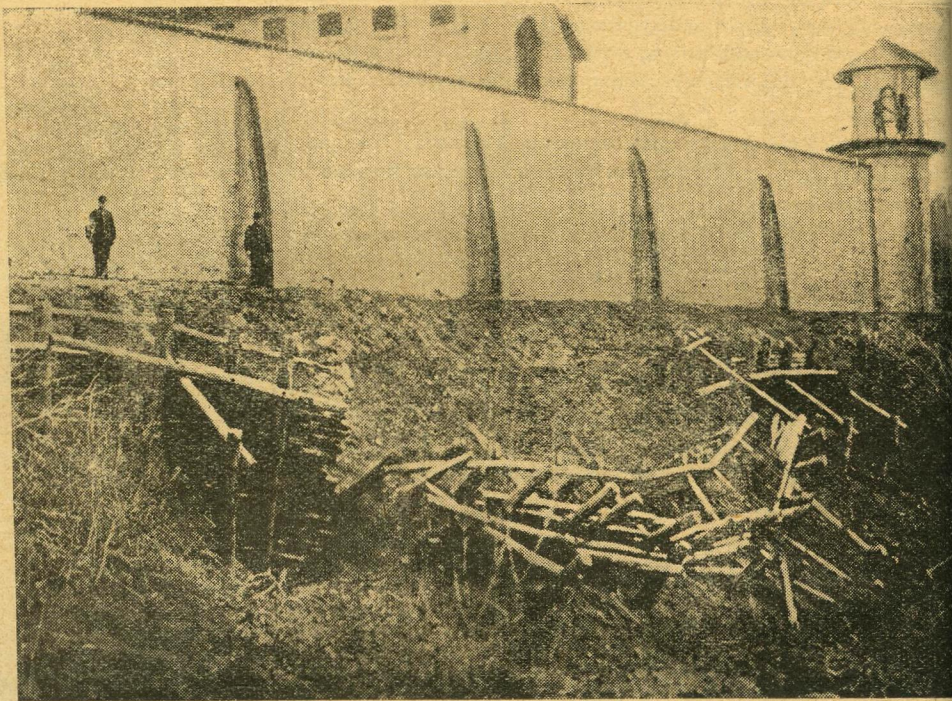
Я слухав і знав, що вони кажуть правду. Я слухав їх, дослухався до кожного слова, щоб знати, що діється в Європі в 1926 році і щоб розповісти про це.

* * *

— Кайдани, це—правда. Але ж є й гірше—сказав Спирідон.

— Клітка... клітка—це щось ніби футляр великого стінного годинника, як говорить Василь Спіру. Тебе туди вштовхують щоб змій стати.

— Годинник!.. йому хоч можна рухатися своїм маятником, а ти навіть не здолаєш поворухнути рукою і стоїш там як солдат, кому скомандовано „струнко“. Це і карцер і разом з тим „смирительна“ сорочка, домовина і панцер.

Мур румунської тюрми „Дофтана“, що був підкопаний в'язнями та обвалився після їхньої втечі

Ми про це чули, але Спирідон змалював новий образ і тремтючи немов би говорив сам до себе. Здавалося, що він з глузду, з'їхав і нам стало моторошно.

— Ти сидиш у цій футлярі десять день. Їсти—пити дають води та шмат кукурузяного хліба, іноді ж зовсім не годують—піст. За три дні ноги починають набрякати, пухлина все росте. Кайдани обшмуглюють шкуру і впиваються в м'ясо. Іноді, коли зовсім знесилений падаєш додолу, після одноденного перепочинку тебе знову становлять туди на 10 день, як це робив кілька раз уряд з Максом Гольдштейном. Ось кому було тяжко, ось кому потрібні були величезні зусилля, щоб умерти.

* * *

— А герла?—спитав Жон—А герла, братіку мій?!

— Це дірка в камені. Як що стати в ній на цілий зріст, то дістає до пояса. Щоб уміститися там з головою, треба скорчитися, як жаби. Тебе бгають туди, луплять ланцюгами, приробленими по боках, доки ти не заткнеш собою цієї дірки. Там ти сидиш три, або двадцять місяців і тільки тричі на тиждень тобі подається туди порцію поточеного червами бобу.

— Коли мене звільнено звідти, я подивився на себе в зеркало,—сказав Жон.—На вигляд я був зовсім як старий і нагадував бідолашного брата мого батька. А ви ж знаєте,—сказав він нарешті, звертаючись до всіх:—Я не люблю, щоб мені докоряли: ти, мовляв, безчесний брехун.

* * *

Заговорив Віргілій, відколюючи далі цей пекельний приспів:

— Є ще гірші муки, є хороби, що їх прищепляють людям.

Румунський уряд відсилав політичних в'язнів на каторгу

— А хіба ж клітка й герла не доводять до смертельних хвороб? — Заперечив Спиридон та Жон.

— Я кажу про хвороби, що ними просто б'ють мов кием. Я кажу про одну з них — про висипний тиф, як що назвати її справжнім ім'ям. Це теж знаряддя, що ним угамовують політичних в'язнів у Румунії. Знаряддя, що його не видно, але воно стереже вас усюди.

Є одна гнила, цією хворобою заповітрена в'язниця — Галата. Тиф у Галаті визирає з кожної щілини.

Він гніздиться в засідці під помостом, у мурах, у брудних щілинах дверей, у підгнилих стовпах.

Звичайно, тифозні містяться серед решти в'язнів.

Воші смочуть їхню кров, а коли померлих тифозних кидають у вапну, то вони нападають на тих, що залишилися ще живі.

Що поробиш з вошами, що розносять мікробів? Не встигнеш озирнутись, як вони тебе так вкрили, що шкура твоя нагадує газету, де всі літери воруються.

Поруч нас лежав непритомний уже третій тиждень, одинокий Симон.

Він корчився, балакав нісенітницю з ранку до вечора і з вечора до ранку.

Це в нього бо-
лить живіт — го-
ворив лікар, щоб
аби-що сказати.

Йому лавали
ромнянку й рици-
ни. Нас було 25
в одній камері з
Симоном.

Ми добре зна-
ли, що з ним ді-
ється, цілими го-
динами спостері-
гаючи, як ця купа
руб'я ворухилась,
стогнала, корчи-
лась на зогнилому
брудному мат-
раці.

Від нього тя-
гнуло таким смо-
родом, що робилось
моторошно.

— А що коли
б Симона викупа-
ти? — насмілюва-
вся хтось спитати до-
зорця.

Обличчя до-
зорці налилося
кров'ю.

— Викупати?

Він п'ять років
умів обходитись
без лазні, — заре-
петував дозорця,

Переклад з французької О. Я.

Тюрма „Дофтана“, де придумують для політв'язнів нелюдські муки

НАСЛІДКИ ВУГІЛЬНОГО СТРАЙКУ в АНГЛІЇ

Після страйку гір-
ників в Англії було
викинено буржу-
азією на вулиці
сотні робітників.
Ці звільнені робочі
збирають паливо з
покидьків вугілля

Граф Бобринський на сходах останнього пристанища—Всеукр. Історичного Музею ім. Шевченка в Києві

„ПРИГОДИ“ МЕТАЛЕВОГО ГРАФА БОБРИНСЬКОГО

Нарис М. Павленка

З року 1872 в Києві, там де сходилася вулиця теперішня Комінтерна з Шевченківським бульваром на темнім гранітнім постаменті стояв бронзовий граф Бобринський. Маловничо одягнений у широку Миколаївську шинелю, закинувши її через плече ніби римську тогу, правою ногою поважно спершись на шматок залізничної рейки, стояв цей граф і гордо дивився вдовж вулиці Комінтерну, цього головного нерва, що сполучає місто з вокзалом. Туди в кінець вулиці з цієї мальовничої гори дивився Бобринський, туди де снували потяги. На вокзал, на залізницю дивився він, бо він же був

„Сумуюча Росія“. Колись стояла біля пам'ятника Столипіну, тепер сумує біля арсеналу

ініціатором проведення першої в колишній Росії залізниці; бо він же фундатор цукрової промисловости; бо він же був один із перших піонерів капіталістичної індустріалізації країни й страшної експлоатації робітників. Доба страшного ката—царя-федфебеля була часом діяльності цього вельможі.

Не даром же й монумент стояв на бульварі, де в два ряди на протязі декількох верств, насаджений ще за царювання Миколи II, тополі ніби закам'янілі москалі струнко вишнурувалися на порозі.

Кілька десятків років дивився граф на вулиці Києва та ось раптом щось сталося... Зацокотали кулемети, рушниці, заметушилися якось особливо люде. Кулі пронизали самого графа... І прийшли до бронзового графа якісь не чемні засмалцьовані люде з мотуззями, обв'язали й загнуждали його вельможну постать, стягли з постаменту і заволокли на сусіднє і подвір'я й покинули цю славетню постать графа як паadlo.

Далі повезли його на другий кінець Києва й завезли графа на подвір'я Арсеналу й у тім місці, де складався ріжний непотрібний хлам, поставили і його—графа Бобринського. Але не сам він там був. Біля нього в самих „неприсойних“ виглядах в болоті валялись інші такі ж бронзови царі й міністри й блюдолизи. Ось „царь-освободитель“, ось Микола I, ось Столипин і т. д., а он-де під муром заводу „Сумуюча Росія“, колись вона „сумувала“ біля ніг на монументі Столипина. Тепер вона також усе „сумує“, але вже під стіною заводу, а Столипин, ніби п'яний, спить у болоті. Їхній шлях до цього подвір'я був не легкий. Так десятиаршинна постать Миколи Палкина приїхала сюди вже зовсім без голови, з пробитими боками. Приїхав Столипин та й у його графської шинелі хтось встиг відшматувати досить велику частину ззаду. А чорні закурені робітники Арсеналу завжди реготали з цих високих гостей і глузували з того, що ці вельможні гості завітали до них в такому вигляді.

А поруч цих металевих осіб гули машини майстерень, кипіла робота в цехах, гуділи час від часу гудки.

Та хоч на цьому такому некомфортабельнім подвір'ї його сіятельство й значиться як лом бронзи вагою в 75 пудів, невідомо від кого „доставлений“, як безпритульний без паспорта, але роботи то він не простої, адже над його постаттю працював відомий петербурський скульптор академик І. М. Шредер. А ще як графа було скинуто з постаменту, то Київський Комітет по Охороні Пам'яток Мистецтва старовини та природи вже вимагав віддати його до історичного музею.

Та не дав Губвиконком, що тоді занадто вже був розлютований на царів, графів та панів.

І про те за цього Бобринського турбувався й Наркомос РСФРР і просив від себе т. Раковського врятувати графську бронзову фігуру, передавши її до музею.

Аж двічі т. Раковський телеграфував про те голові Губвиконкому т. Янові й надіслав навіть окреме відношення.

Та минав час, а постамент „графа“ усе стояв серед хламу, а його бідолашне товариство починало все зменшуватися, бо їх потроху почали вже й переливати робітники.

Аж ось у осени цього року від Київської Краєвої Комісії по Охороні Пам'яток Матеріальної Культури з новою силою почалися вимоги віддати графа Бобринського.

Папірці полетіли до Київського Арсеналу, до Окривконкому, з ОВК до Арсеналу, з Арсеналу до ОВК, до Москви, від Комісії до Харкова, від Харкова до Москви й т. д. і нарешті... в осени цей безпритульний граф одержав останній свій вирок: його передано в розпорядження Київської Краєвої Комісії по Охороні Пам'яток Матеріальної Культури.

І прийшли знову по графа сірі засмалцьовані люде з мотуззями, узяли його такого важкого й довгого і поклали на воза й відвезли до Музею.

Втягли його по широким сходах Всеукраїнського Історичного Музею імени т. Шевченка й поставили в вестибюлі.

І стоїть віднині граф у музеї і дивиться на важкі парадні двері музею, що впускають сотні й тисячі різних екскурсантів і відвідувачів: проходять і робітники, і учні, і інтелігенція й червоноармійці.

Вони тепер уже не такими злими, а спокійними очима переможців дивляться на бронзову постать графа Боринського, дивляться на цей художній твір так само, як і на портрет у

відділі історичнім чи на кам'яний молоток, чи кістку мамута—в археологічнім відділі.

Бронзовий граф робить огляд царям серед хламу на подвір'ї Київського арсеналу

СКОРОДИМО ТРАЛАМИ МОРЕ...

Скородимо тралами море,
Квадрат за квадратом проходим,—
Учора прорізали поле
Незграбні, важкі теплоходи...

Багато я дум передумав —
Під нами, за нами скрізь смерть,—
Болючим, невиразним сумом
Наповнено груди вщерть...

Прямує вперед „Доротей“.
Напружились „Скиф“ та „Язон“,—
Тріпочуть під вітром на реї
„Це—он“...

м. Севастополь

Уривчастий спів кулемета
І вибух підводний, глухий!..
Розірвано хитрі тенета
Страшної морської війни...

Злякались удару дельфіни,
Мов пух заметались чайки..
Упали від круглої міни
У воду одні черепки...

Скородимо тралами море,
Бунтуємо синяву хвиль,
Щоб сміливо йшли із просторів
Заморські до нас кораблі!

Ів. Шевченко

Ів. Шевченко

У НАС І В НИХ

ФІЗКУЛЬТУРА в Радянському Союзі—це виховання здорових і міцних робітничо-селянських мас. Радянські фізкультурні гуртки та клуби—це масова пролетарська організація. Її своїм завданням вона ставить не рекорди як самоцілі, а гармонічний розвиток широким масам радянського робітничо-селянського населення.

Проте, за кордоном, фізкультура призначена для вузьких кол населення. Ріжні „аристократичні“ спорт-клуби, звичайно не дозволяють бути в своїх „високо-шановних“ лавах робітництву, або представникам селянства. Та й клуби ці зовсім не схожі з нашими масовими спорт-організаціями. Вони прагнуть „блискучих“, гучних рекордів, а члени їх надто часто свою культуру тіла перетворюють в „культуру кишені“, спекулюючи своїми спортивними досягненнями, продаючи за гроші свій спортивний хист.

Нижче наведені фотографії ілюструють окремі моменти зимового спорту—лижну екскурсію Харківських фізкультурників у міському парку і „готування“ до перегонів спортсменів—студентів відомого Кембриджського

університету в Англії. Вони досить яскраво характеризують різницю між радянською, масовою фізкультурою та „рекордсменством“ за кордоном.

Тільки випав сніг і утворився гарний „наст“, як Харківський міський парк уже з ранку й до вечора переповнений фізкультурниками, що проводять свій вільний час на свіжому, здо-

Наші лижники у міському комунальному парку

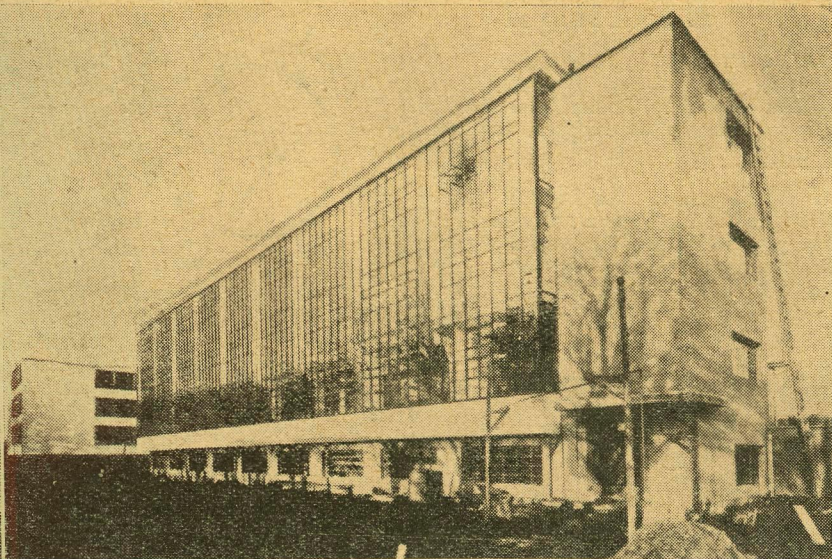
ровому повітрі. Тут немає нездорової конкуренції, не має рекордів як самоцілі—масові екскурсії, гулянки, перегони—ось як проводять зиму наші спортсмени.

Але вже й за кордоном утворюються повільно робітничеспортивні організації, що об'єднують спортсменів-пролетарів, що вже перемагають „аристократичні клуби“.

Н.

Спортивний гурток Кембриджського університету (Англія) прибув на лижні перегони до Довоса. Відомий спортсмен Ферд тренується перед майбутніми перегонами

Будинок Баугауза в Дессау за проєктом архітектора Гропіуса. Ліворуч електрична лампа роботи нової школи.

НОВА МИСТЕЦЬКА ШКОЛА В НІМЕЧЧИНІ

Стаття В. Седляра

Про Баугауз у нас на Україні трохи знають з дописів, що містилися в різні часи по наших журналах та газетах.

Як відомо нова мистецька школа під назвою Баугауз повстала у Ваймарі за час революційного складу Ваймарського уряду (1919—1921 роки).

Виключної ініціативи і здібностей архітект Гропіус—головний організатор цієї школи, зумів об'єднати найбільш поступові, найбільш живі сили коло цієї справи (художники—Клее, Кандінський та ціла низка інших).

Разом з молоддю, що захопилася стремлінням об'єднати мистецтво з виробництвом, знайти вихід сучасним мистецьким формальним досягненням у побут через оформлення річей побуту, починаючи від архітектури до меблів, посуду, тканини і навіть побутових дрібниць, група художників новаторів утворили тійній і міцно об'єднаний спільними стремліннями колектив*).

Коли вплив у Ваймарському уряді переходить до рук консервативної партії, на Баугауз починають дивитися як на небезпечну революційну організацію і врешті позбавляють можливості вести далі роботу. Повстала навіть загроза повної ліквідації цього цікавішого культурного діла, на радість Ваймарських консерваторів та консервативних у своїй праці художників, що раділи з тяжкого стану Баугауза, вбачаючи в цьому провал лівих художників, провал ідеї органічного зв'язку мистецтва з вимогами сучасного виробництва, сучасного побуту.

Але Баугаузом уже зацікавилися. Ціла низка міст Німеччини запропонували йому можливості для праці. Переїхали Баугазовці до Дессау—невеликого міста (щось коло 60 тис. населення) коло Берліну (2 год. їзди від Берліну). Міське управління городка відпустило коло 1 мільйона марок на спорудження спеціального будинку й помешкань та забезпечило учбовий заклад усім необхідним.

З незвичайною енергією архітектор Гропіус провадить роботу по будівлі нового будинку, нового у повному розумінні цього слова. Гропіус здійснив свій проєкт зразково пристосованого до вимог школи будинку, надзвичайно цікаво використавши як матеріали—залізо, бетон, скло. Сама будівля є ціннішою спробою в досить широкому масштабі зреалізувати новий тип архітектури.

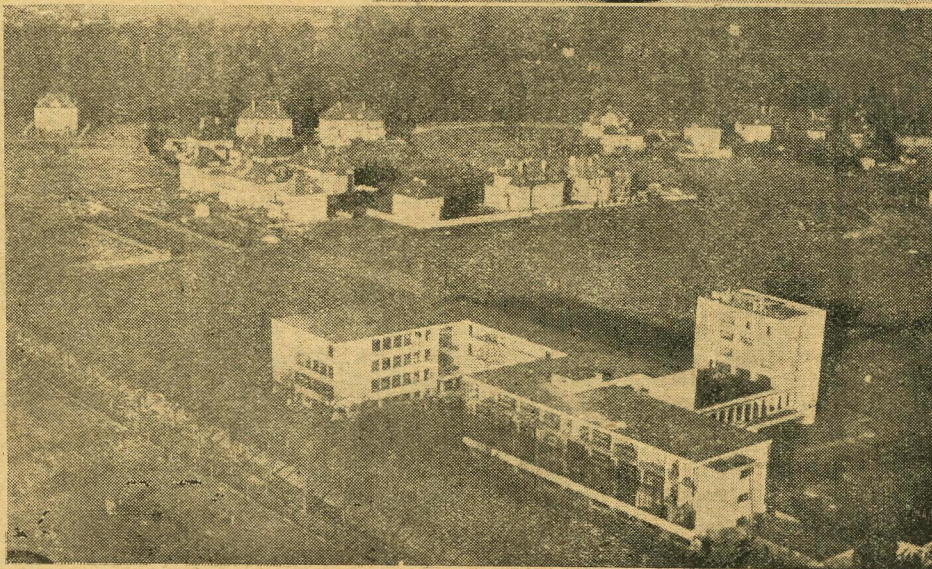
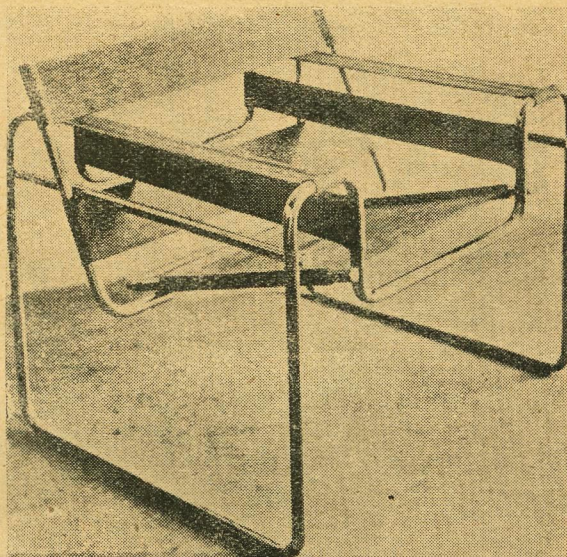
За літо будинок було викінчено, а ще раніш було побудовано за проєктом теж Гропіуса низку будинків для професорів Баугауза (майстерні й помешкання) і 4—5 грудня цього року відбулося урочисте відкриття Баугауза в Дессау. На свято прибуло понад тисячу людей—

* Цікаво пригадати наші колективи, що виникли за час революції: колектив театральний Березіль, Межигірський виробничий колектив, колектив Академії мистецтва у Києві.

представників преси, художників, діячів мистецтва та взагалі зацікавлених осіб. Крім міського управління значну участь у допомозі Баугаузові взяв Юнкерс, чий аеропланний завод міститься в Дессау. Це цікавий показник заінтересованості нового типу школою, не лише громадських кол, а й представників промисловості.

Головні принципи роботи Баугауза—доцільність, простота, зручність при новому художньому формоутворенні оточення і предметів побуту.

Як шкільний заклад Баугауз лише в останній час набрав сталості в програмах своїх, курсів навчання, то що. Зараз це є вища мистецька школа.

Будівлі Баугауза в Дессау. Угорі: стілець роботи художньої школи—залізо та тканина.

ЕСТРАДА—ВУЛИЦЯ

Нарис Белли Берг

Вулиці кричать сиренами й плакатами, пронизують холодом і вигуками газетонош, лунуть трамваями, автобусами, вихорями куряви й сміття.

Вони сидять десь у люднім місці, завжди оточені тісним 3-хридним „колом“ слухачів. Це—сліпі „лірники“. Пильно вдивляються геть кудись у далечінь своїми темними очима і стиха перебирають зашкорубленими пучками численні струни старого українського інструменту.

Один розповідає:

— „Там матір рідную мою

Ще молодую у могилу

Нужда та праця положили“, так писав Шевченко про свою сім'ю.

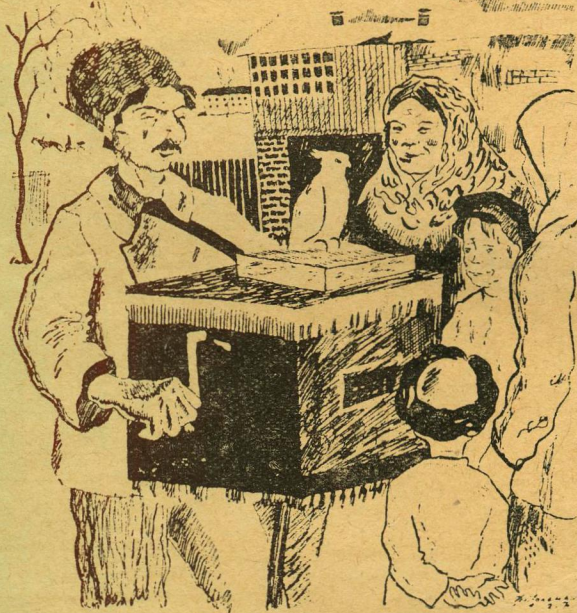
І обидва журно співають наперед проказані вже слова.

Тепло й весело!

— Я стою коло кондитерської, граю на скрипку різні танки: „Польку-пташку“, „Пад'Еспань“. Правда, на скрипці у мене тільки дві струни, та це не заважає. Виходить дуже цікаво. Одне тільки зле: холодно, пучки мерзнуть. Та я приноровився. Як вони прокляті пограбнуть, я зараз присяду, підгорну під себе соломки, папірців, усякого сміття, що на вулиці, і запалю маленьке вогнище. Воно горить у мене під ногами, а я тим часом тирликаю. Як назбирається трохи грошей, побіжу за риг до Спиртотресту. Задавиш сотку і знову граю. Тепло й весело!

На Україні гармоніст, як артист самостійний, рідко ходить. Немає рації. Охочих мало. Це не те, що в кобзарів—повна кружка срібла. Гармоніст ходить з Мишкою.

Як що ви побачите на майдані велике збіговище людей,

Папузі ймуть віри

таке, як на демонстрації або на похороні з музикою, то так і знайте, що це Мишка й „романеску“.

— Гразані, одвінься, мені нада бальсей польє, Міса любіла многа воля. Міса! Как барисна з мольдой цилавек по Сюмская ходіть і пірознай прасіть?

Гармонія затаїла „кирпичики“, ведмідь іде поруч „романеску“, переступаючи пухнатиими лапами. Ведмідь мляво кладе величезну голову на плече румунові, він тулиться до нього всім тілом і любозазирає в вічі „своєю мольдой цилавек“.

У натовпі регіт.

— Міса, как хоросенький дамоцка на високий каблочки по лавки ходіть, товари смотріть?

Взявши під паху палицю, ведмідь з невимовною грацією дріботить, ставши дибки, манірно коливає стегнами і озирається на всі боки.

— Циган, халера, як вивчив!

Далі номери: „французька боротьба“, „поцілунок у губи“. Тут Мишка, як тільки може, показує свій хист. Натовп тісно стовпився, сміється, замирає, аж стогне од захоплення. Найчутливіший глядач—це вуличний натовп. Найбільша естрада—вулиця.

Ходячий оркестр

Мистецьке диво

Надзвичайний випадок надзвичайно розвинених центрів руху. Він заразом робить 6—7 різних рухів, а ми, звичайні люди, не здужаємо зробити заразом і трьох.

Людина ця одночасно б'є в барабана, крутить корбу катринки, трусить головою в дзвіночка, сурмить у сурму і сіп ногою літаври. Мелодія оригінальна. За музикантом, як за метою, хвіст. Діти й дорослі від двору до двору, з вулиці в вулицю за ним так і слідкують. Зупиниться ходячий оркестр, зупиняється й публіка. І вмить обступає його навкруги, втиснувши очі, роззявивши рота, непорушно поглядає на дива нашого віку—„людину-оркестр“.

Нарікають на папугу

Революція в музиці, кажуть, поки ще не відбилася, як скак. Це не так. От катеринка (шарманка), наприклад, раніш затанцювала: „На сопках Манчжурії“, „Матчиш—хороший танець“, потім з'явилися „Яблучко“ та „Вулиця“, а тепер над усе пішли „Марш Буденного“, „Заповіт“, „Інтернаціонал“.

Той самий синьо-зелений ящик, за ним постать „перської підданця“, а на ньому сидить рожева папуга, що навіть і в теплу погоду тремтить з холоду. Глядачі—діти та домові слухачі. Ця біжить до Ларька купити гасу, та—до пекарні по хліб, а Галя глядить Вовочку—всім кортить під шклянні перебори катеринки довідатись про свою долю. Всього за 5 копійок.

Папузі ймуть віри. „Вам буде приємна зустріч“, „Бійтеся друзів“, „Людина, що ви довіряєте їй, вас одурить“.

Як що в папірці загорнено копійчану каблучку, це значить вийти заміж, як що голка—значить бути швачкою.

Гроші тепер платяться вперед. Раніш бувало так; витягав папуга хрещика, це значить могила, за це грошей не платили. Ображались.

Талановита родина

Папа—імпресаріо. Мами нема. Запитання: „де ж ваши мама?“ мовчки обминається. Старший син років з 14—акробат. Дочка—танцюристка. Найменший—клоун.

Вуличний сеанс починається папиною промовою до „уважної публіки“. З вікон і балконів визирають цікаві глядачі. Розстилається брудний килимок. Малеча обступає навкруги. „Атлет“ ходить колесом, чухає правою ногою ліве вухо і весело аж червоніє з напруги. Папа (він же разом з цим і оркестр б'є в бубона).

— Аделіна, алло!

Рожева дівчинка з незграбною грацією підлітка підскакує на одне коліно і випинає запалі груди. В оголених тоненьких як ниточка рученятах клацають кастаньети, тріщать як крила великої стрекози. Тоненькі білі коски з рожевими кісниками тріпотять навколо заклопотаного блілого личка.

Танок цей нагадує що хоче, тільки не тарантелу.

З вікон загорнені в папірці летять мідяки. Глядачів змушує цей танок.

— Алло, Рафаело, покажи антре!

Семилітній курдупель у червоному трико стає на голову і робить непристойний жест під невимовний регіт глядачів.

Ще два—три такі „гомеричні“ номери, кілька найщиріших французьких фраз і ця мандрівна „кумедія“ забирається геть.

Тріумф скінчився. Вулиця—не естрада. Глядачі—далекі. Навкруги сіренький день.

І. Г. Замичковський

ОБЛИЧЧЯ ОДНОГО

Їх багато — облич, що мерехтять на екрані перед очима глядача. Назви фільмів, імена героїв — забуваються, стираються із пам'яті.

Але ще свіжі назви фільмів „Непевний багаж“, „Гамбург“, „Беня Крик“, „Тарас Трясило“. Їх ще не встигли забути. І не забули певне, що в „Гамбурзі“ старого робітника Ельснера, цього відданого борця, цюм'ятку й спокійну людину, що старечими руками своїми вміє і пестити дитину і кулею набити рушницю. Або хитрого та впертого кошового отамана Кобзу в

„Тарасі Трясилі“ — бундючного зрадника і гордовитого інтригана. А то ще товстого й лякливого начальника поліції з „Непевного багажу“. Або „не дурака“ випити й хабаря потягнути, з масними губами й сивою головою пристава Глечика в „Бені Крик“. Різнобарвна й розмаїста галерея. Але всі обличчя одні — лише поодинокі грані одного обличчя, обличчя заслуженого артиста Республіки І. Г. Замичковського.

Довгі роки віддавши театрові, святкуючи цими днями ювілей своєї служби йому, старий досвідчений, не вичерпаний ще і повний творчої сили актор пішов у кіно. І тут не зазнав поразки. Кожна нова роль — ще одна перемога.

Угорі — Замичковський в ролі кошового („Тарас Трясило“). Він же в ролі робітника (овал) в картині „Гамбург“. Нижче — Замичковський в ролі пристава Глечика в картині „Беня Крик“

МІТЯ

Нарис О. Б.

„На бідного Макара всі шишки“...
Таким Макаром є Митя в картині тієї ж назви, картині з життя аристократів „інтелігенції“ (а просто—міщанства) сучасного провінційального міста, що так багаті на голярні та фотографії, на ці атрибути культури.

Картина подає світогляд певного замкненого кола людей, що живлять продуктами виробу лише власної моралі.

Малює кохання Миті до Шурочки—Родина Шурочки належала до цього кола. Затягла вона його, як у вир, безупинно крутився він у ньому безпорадно. Митя—модий і наївний, простий і мягкосердий. Він не вміє пристосуватися до нового оточення чужого й незрозумілого йому, він не може проїнятися його духом. Далекий від нього почуває він себе в кімнаті незнайомої, вболів жінки, ніж серед гостей у Шури. І тому завжди був так, що він компромітує і себе і Шуру.

* * *

Сьогодні у Шурочки бал.

Чи ж то можна не відсвяткувати такої знаменної події, як надіслання з Москви подарунка... лагірок?

Це нічого, що вони тіснуваті, і що огрядній шурочиній матері таки добре довелося побігати, щоб їх рознести.

Адже ж вони так личать гарненькій Шури?

Нервово позирає Митя на годинник. О 7-й збірують гостей. Він з Шурочкою у першій парі поведе їх до їдальні. А штанів нема. Він позичив їх приятелеві, що був старшого боярина в одній з місцевих „голубиць“. Ну хі ж він винен, що приятель досі не вернувся? А час ли

На Митю з усіх боків посилюються докори: як же це так?! Як ж можна?! Кожен з гостей, певне, в обідав дома, мріючи про вечірку смашними стравами та ще смашнішим питвом, а тут—мавеш, здобрились якимись недоїдками, що лишилися на кухні.

З'явилася на дверях залі якась жінка, простягаючи Миті східні.

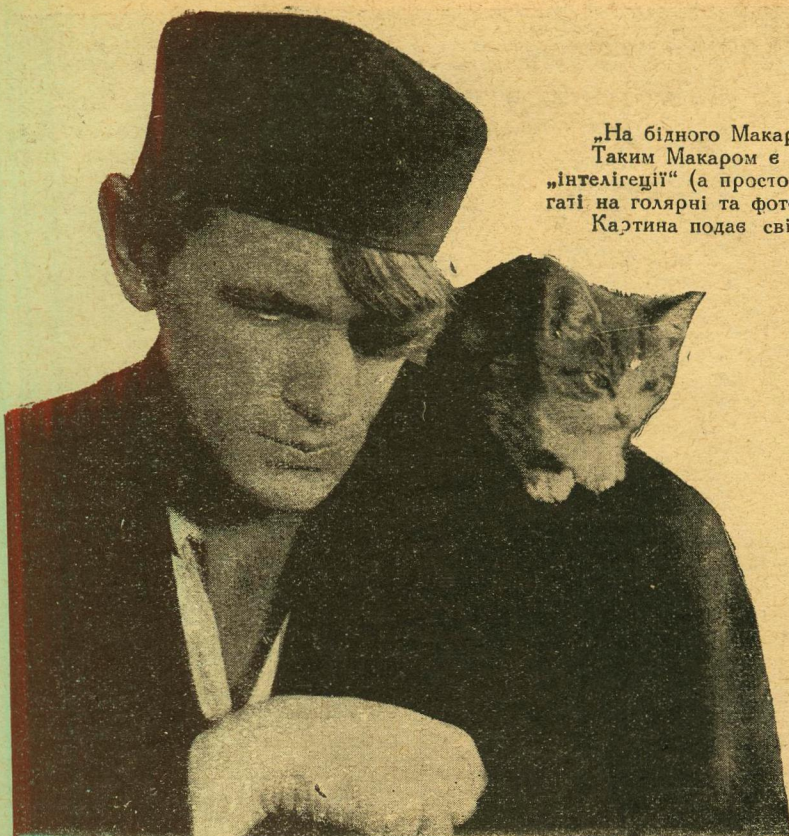
— Візьміть, ви загубили!

Сміються гості в кулак.

— Це—не мої! Це—бабині!—
Росплачливо вигукую сторопілля Митя.

„Бабині“—це мало значити одної прабабусі. Він узяв якусь піднесу й з річки до дому важкою коша з білиною та по дорозі загубив одну штуку.

Але гості хочуть погратися з ним: їм кортить зігнати в ньому оскору за невдалий вечір. Щоб не чути глузувань, Митя заходить зараз же однією до прабабусі.

...Коли Митя завітав на бал до Крилових з дитиною, прохаючи товариство допомогти дитині, що лишилася сиротиною, бо мати її вмерла з недуги й виснаги, його хотіли побити. Шура здержує натиск юрби, що кинулась на Митю.

Нижче — Митя (арт. Охлопков)

Шафери перед об'єктивом (арт. Лисовський та Надемський). Вгорі—старі люди на балю. Внизу—Митя й Шура читають епітафію.

* * *

Місто потопав в тумані.

Ледве маячать огні лихтарів, неначе миготять очі якихось потвор. Аж гульк—виростають примари будинків. Глухими вуличками пленяється Митя.

Коли це з туману виходить похила маленька постать з чомоданом. Поводиться постать якось чудно. Миті спадає на думку оповідання репортера про бандитів. Причаївся. Чекає.

— Вітаю вас з хлопчиком!—простягає лікар Миті дитину. Бо хто ж як не батько так пізно може вдертися до кімнати хорої жінки. Митя остовпів. На подушці він побачив бліде, виснажене жіноче обличчя.

І коли Митя завітав на балю до Крилових з дитиною, прохаючи товариство допомогти дитині, що лишалася сиротою, бо мати її вмерла з недуги й виснаги, він почув ехідний смішок:

— Зате батько живий!

І гості закружляли по залі в шаленому танку. Митя бачить, як кожне обличчя таврує його призи́рством і глузуванням.

* * *

— Митя застрелився...

Ці слова спинили гостей, що поверталися з балю. Витяглись обличчя, прибираючи відпові-

ного виразу. Жінки кинулись до Шури. Кожну підганяла цікавість: не кожного ж дня стріляються. Кожну брали заздроді: не через мене застрелився.

А Митя йшов похитуючись із за місто.

Постріл придуркуватого капітана, що неназрів кракання круків, спинив Митину руку з револьвером, коли Митя замірявся застрелитись. Мертвий крук, що впав до його ніг, викликав огиду до смерті від кулі.

Митя йшов топтитися.

Вище й вище піднімається вода.

Ще крок-два і... кінець. Аж ось вигук:

— Руки вгору!

Раз... два... і шкереберть летить Митя в воду „Невідомий“ сміється з нього, розламуючи револьвера: в барабані нема жодного набою. Безвольний і знесиленний Митя з цього часу цілком підпадає під вплив „невідомого“. А той не спить. Він жалібною промовою зворушує серця слухачів, що обступили його юрбою, і ті жертвують хто що може на похорон Миті. Митя хоче тікати, коли це на дорозі виростає постать „невідомого“. Він веде Митю до кімнати, де приготовано розкошну домовину, а крізь вікно Митя бачить катафалк, що чекає на померлого.

— Лізь!—наказує „невідомий“.

Отак Митя став живим покійником. Поволі сунеться вулицями похоронний провід. Іде за домовиною смутна Шурочка в глибокому траурі.

— Поганай!—гукає мрець.

„Невідомий“ з незмінним, вірним своїм товаришем—кошеням лежить на платформі потягу, що віз його в далечінь. Усмішка грає на його обличчі.

Скептик чи шахрай?

ЧАСТН. УКР. АКЦ. О-ВО ТОРГОВЛИ И ПРОМЫШЛЕННОСТИ „СТАР“

ПРАВЛЕНИЕ В КИЕВЕ, УЛ. ВОРОВСКОГО 25.

А К Т И В

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС на 1-е Октября 1926 г.

П А С С И В

Касса и тек. счета	4935	59	Капитал акционерн.	68200	—
Ценные бумаги	330	—	Займы	19797	60
Товары	88591	97	Векселя выданные	56120	—
Векселя и док. к получ.	34121	75	Кредиторы	48629	79
Дебиторы	65101	27	Чистая прибыль	6125	77
Прочие активы	5791	58			
Баланс	198873	16	Баланс	198873	16

Д Е Б Е Т

СЧЕТ ПРИБЫЛЕЙ И УБЫТКОВ

К Р Е Д И Т

Убыт. от реализ. части товар. . .	19159	03	Прибыль от реализ. тов.	106188	—
„ „ списан. долгов	2173	02	%/о/о и ком. получ. и начисл. . .	7473	03
Торг. расх. и налоги	66463	28			
%/о/о и комис. уплачен. и начислен.	19739	93			
	107535	26			
Чистая прибыль	6125	77			
Всего	113661	03	Всего	113661	03

Баланс утвержден постановлением обыкновенного Общего Собрания акционеров от 29-го декабря 1926 г. и чистая прибыль распределена следующим образом:

1. В запасный капитал О-ва Р. 868 48
2. „ фонд улучшения быта рабслуж. „ 306,29
3. На покрыв. непредвиден. убытков „ 1200,—
4. „ выдачу дивиденда акционерам „ 3751,— Р. 6125,77

Общее Собрание постановило дивиденда не выдавать впредь до рассмотрения этого вопроса одним из последующих Общих Собраний.

ПРАВЛЕНИЕ

КИЕВСКОЕ УЧЕТНО-ТОРГОВОЕ ОБЩЕСТВО ВЗАИМНОГО КРЕДИТА

А К Т И В

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС на 1-е Октября 1926 г.

П А С С И В

Касса, тек. счета и ценн. бум. . .	28154	70	Капиталы и тек. счета	105761	65
Учетно-ссудные операции	132415	82	Счета с банками	61086	11
Дебиторы	77073	62	Кредиторы	72978	56
Прочие активы	3250	54	Прочие пассивы	737	86
			Прибыль	330	50
	240894	68		240894	68

Д Е Б Е Т

СЧЕТ ПРИБЫЛЕЙ И УБЫТКОВ

К Р Е Д И Т

Проценты и комиссия уплач. . . .	15770	83	Проценты и комисс. получ.	88454	37
Тек. расходы и налоги	71480	05	Разные поступления	1216	32
Списания по счетам и амортизация	2089	31			
Прибыль	330	50			
	89670	69		89670	69

Вторичным общим собранием членов О-ва единогласно постановлено: Отчет и баланс за истекший период, а также смету расходов на 1926-27 г. утвердить. Прибыль 330 р. 50 к. отнести в запасный капитал.

ПРАВЛЕНИЕ

„УКРПАПІРТРЕСТ“

ВИСТУПАЄ

НА V РАДЯНСЬКОМУ КОНТРАКТОВОМУ ЯРМАРКОВІ

ПРОДАЄ

папір до писання, „Верже“,
філігран, бобіни, пляшко-
вий папір, солом'яну тек-
туру, обгортку різних га-
тунків (півсолом'яну, сіру
та інш.)

**КУПУЄ для потреб
виробництва**

сировину, ганчірки, соло-
му, папір-брак, целулозу і
різні технічні та хемічні
вироби

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ФОТО-КІНО УПРАВЛІННЯ

**ОСТАННІЙ ВИПУСК
ОДЕСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ**

СВІЖИЙ

ВІТЕР

Великий художній фільм з життя рибалок Чорного моря

**Сценарій ЗАЦА та РЕЗНІКОВА
Режисер СТАБОВИЙ
Оператор ДЕМУЦЬКИЙ**

**В головних ролях:
РУДАКОВ, ТАУТ-КОРСО, БРАЙНІН,
:: КУЧИНСЬКИЙ і інш. ::**